

**UCHWAŁA NR XIV/88/2016  
RADY GMINY WODZISŁAW**

z dnia 29 stycznia 2016 r.

**w sprawie przyjęcia gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar  
przemocy w rodzinie na lata 2016-2020**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r., poz. 1515) w związku z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390) **Rada Gminy Wodzisław uchwała, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2016-2020, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Realizację uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy  
Wodzisław

**Stanisława Nowak**

**Załącznik do Uchwały Nr XIV/88/2016  
Rady Gminy Wodzisław  
z dnia 29 stycznia  
2016 roku**

**Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz  
ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2016-2020**

## **WSTĘP**

Przemoc jest jedną z najcięższych form naruszania praw człowieka. Konsekwencje stosowania przemocy w rodzinie daleko wybiegają poza bezpośrednie fizyczne obrażenia ofiary. Psychologiczne efekty przemocy połączone z obawą dalszych szykan podważają poczucie godności, hamują zdolność do obrony i do podejmowania jakichkolwiek działań przeciwko swojemu agresorowi. Skutki przemocy odczuwa nie tylko rodzina zmagająca się z tym problemem, ale także społeczność lokalna. Należy także zwrócić uwagę na fakt, że dzieci, które doświadczają przemocy i obserwują przemoc w domu, w dorosłym życiu częściej stają się zarówno ofiarami, jak i sprawcami przemocy.

Przemoc domowa jest jednym z problemów społecznych wymagających rzetelnego diagnozowania oraz podejmowania systematycznych, długofalowych i specjalistycznych działań realizowanych przez przedstawicieli wielu instytucji i służb. W związku z czym zasadne jest podjęcie przez instytucje publiczne i organizacje pozarządowe wspólnych wysiłków prowadzących do opracowywania i realizacji programów, których celem jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie.

Jednakże do pełnego sukcesu i powodzenia, w realizowaniu programów potrzebne jest zawiązanie ścisłej współpracy z podmiotami pośrednio bądź bezpośrednio związanych z problematyką przemocy w rodzinie. Regularna międzysektorowa współpraca wielu instytucji i organizacji takich jak pomoc społeczna, służba zdrowia, oświata, policja, wymiar sprawiedliwości, organizacje pozarządowe może w sposób skuteczny przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie.

## **I. INFORMACJE OGÓLNE**

### **1. Przemoc w rodzinie**

Przemoc w rodzinie w świetle ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie to „jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”. Osobami najbliższymi są: małżonek, dzieci, rodzice, rodzeństwo, powinowaci, przysposobieni oraz ich małżonkowie, a także inne osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące. Do form przemocy w rodzinie zalicza się przemoc fizyczną, psychiczną, seksualną i ekonomiczną i zaniedbanie.

**Przemoc fizyczna** to: popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, powodowanie oparzeń, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielenie koniecznej pomocy, itp.

**Przemoc psychiczna** to: wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami, domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, itp.

**Przemoc seksualna** to: wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, seksu z osobami trzecim i sadystyczne formy współżycia seksualnego, krytyka zachowań seksualnych, itp. W przypadku dzieci częściej używa się określenia dziecko wykorzystywane seksualnie.

**Przemoc ekonomiczna i zaniedbanie** to: odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie materialnych potrzeb rodziny, brak opieki i uniemożliwianie zaspokajania podstawowych potrzeb fizjologicznych (związanych ze snem, jedzeniem, higieną) itp.

## 2. Przemoc w świetle aktów prawnych.

Już ustawa zasadnicza, jaką jest Konstytucja RP, gwarantuje obywatelowi ochronę przed wszystkimi rodzajami przemocy. Sposoby i rodzaje działań, związanych z przeciwdziałaniem zjawisku przemocy w rodzinie, precyzują niżej wymienione akty prawne. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej art. 40 „Nikt nie może być poddany torturom ani okrutnemu, niehumanitarnemu lub poniżającemu traktowaniu i karaniu. Zakazuje się stosowania kar cielesnych”.

## 3. Skutki przemocy

Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie to nie tylko ukazanie jej przyczyn, definicji oraz form występowania, ale również wskazanie na jej główne skutki. Do najczęstszych skutków stosowania przemocy w rodzinie zaliczyć należy skutki o charakterze indywidualnym, społecznym oraz ekonomicznym.

**Skutki indywidualne.** Osoby uwikłane w przemoc, a więc ofiary przemocy oraz jej sprawcy, ponoszą skutki o charakterze indywidualnym. Osoby dorosłe doznające przemocy mogą ponieść śmierć w wyniku aktu przemocy lub samobójstwa będącego skutkiem przewlekłego stresu lub/i depresji, mogą doznać urazów fizycznych, trwałego kalectwa. Skutkiem przemocy mogą być też: zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego, uzależnienie

od substancji psychoaktywnych, trudności w funkcjonowaniu w różnych rolach społecznych, ubóstwo, bezdomność.

W przypadku dzieci – ofiar przemocy - skutkiem może być: śmierć w wyniku aktu przemocy lub samobójstwa, trwałe kalectwo. Skutkiem mogą być też: urazy fizyczne, zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego, sięganie po środki uzależniające, uzależnienie, prostytuowanie się, konflikty z prawem, przejawianie zachowań agresywnych, nieprawidłowo rozwijająca się osobowość, zaburzony proces socjalizacji, demoralizacja, trudności wychowawcze, trudności w nauce oraz problemy w życiu dorosłym. Sprawcy przemocy mogą ponieść śmierć w wyniku zabójstwa przez ofiarę w akcie samoobrony lub samobójstwa (najczęściej po zabójstwie ofiary), mogą doznać urazów, trwałego kalectwa. Skutkiem może być też bezdomność. Najczęściej dotyczy ona osób, które opuściły zakład karny.

**Skutki społeczne.** Przemoc w rodzinie dotyka nie tylko tych, którzy bezpośrednio jej doznają. Dzieci wychowywane w rodzinie, w której jeden z rodziców stosuje przemoc wobec drugiego rodzica, nie mają zaspokojonej podstawowej potrzeby psychologicznej, jaką jest potrzeba bezpieczeństwa. Przeżywają też wiele negatywnych uczuć: lęk, wstyd, poczucie winy. To sprawia, że często występują u nich zaburzenia emocjonalne i zaburzenia zachowania. Niektóre z nich próbują radzić sobie z negatywnymi uczuciami sięgając po środki uzależniające. Część dzieci, zwłaszcza chłopców, identyfikuje się ze sprawcą i zaczyna się zachowywać agresywnie wobec innych ludzi – zarówno rówieśników jak i dorosłych. W taki sposób krąg osób, pośrednio dotkniętych skutkami przemocy w rodzinie, rozszerza się na osoby obce. Dorośli, którzy jako dzieci doświadczyli przemocy w rodzinie, często mają trudności z funkcjonowaniem w roli rodzica, a to sprawia, że ich dzieci mogą mieć problemy. Tak więc krąg osób pośrednio dotkniętych przemocą rozszerza się też na następne pokolenia.

**Skutki ekonomiczne.** Przemoc w rodzinie niesie za sobą również skutki ekonomiczne. Ponosi je każdy obywatel. Skutki ekonomiczne, związane z systemowym wsparciem osób uwikłanych w przemoc, można zobrazować poprzez wskazanie instytucji bezpośrednio lub pośrednio zajmujących się problemem przemocy w rodzinie.

- a) Policja – wielokrotne interwencje w domach, przyjmowanie pokrzywdzonych w komisariatach, wizyty dzielnicowych i funkcjonariuszy ds. nieletnich w miejscu zamieszkania rodzin dotkniętych przemocą, umieszczanie sprawców w policyjnych pomieszczeniach dla osób zatrzymanych, sporządzanie pism i wniosków do instytucji, m.in. w przedmiocie uzależnienia czy o wgląd w sytuację rodziny i dziecka, prowadzenie dochodzeń, izby dziecka.

- b) Służba zdrowia – leczenie chorób psychosomatycznych i zaburzeń psychicznych - ambulatoryjne i szpitalne, leczenie skutków urazów doznanych w wyniku przemocy, w tym zabiegi chirurgiczne, rehabilitacja po urazach.
- c) Pomoc społeczna – zasiłki celowe, poradnictwo specjalistyczne, praca socjalna, prowadzenie: placówek opiekuńczo-wychowawczych (koszty opieki i wychowania dzieci), placówek interwencyjnych dla nieletnich, zespołów opiekuńczych (całodobowa opieka i udostępnienie schronienia), mieszkań chronionych, ośrodków interwencji kryzysowej, specjalistycznych ośrodków wsparcia, hostel dla ofiar przemocy.
- d) Edukacja – zajęcia reedukacyjne i wyrównawcze, nauczanie indywidualne, klasy integracyjne, świetlice socjoterapeutyczne, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze i socjoterapii.
- e) Zakłady karne i areszty śledcze – koszty utrzymania i resocjalizacji osób aresztowanych i skazanych.
- f) Ministerstwo Sprawiedliwości – schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze.
- g) Prokuratura i sąd (karny i rodzinny) – prowadzenie spraw, opłacanie kuratorów.
- h) ZUS – zwolnienia lekarskie i renty.
- i) Pracodawcy – gorsza wydajność pracy osób, które żyją w przewlekłym stresie, zwolnienia lekarskie.

## **II. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE WODZISŁAW**

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy. Ze statystyk prowadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny ds. opieki nad rodziną w Wodzisławiu wynika, że w okresie od 2012 do 2015 roku liczba zakładanych Niebieskich Kart wykazuje tendencje rosnące. Sytuacja ta spowodowana jest rosnącą świadomością społeczeństwa na temat przemocy domowej. Osoby doznające cierpienia w rodzinnym gronie coraz częściej i odważniej mówią o tym problemie. Tabela poniżej prezentuje dane dotyczące skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy w latach 2012-2015 w oparciu o procedurę Niebieskiej Karty.

**Tab. 1. Procedura Niebieskiej Karty w gminie Wodzisław w latach 2012-2015**

<b>Rok</b>		<b>2012</b>	<b>2013</b>	<b>2014</b>	<b>2015</b>
<b>Liczba założonych Niebieskich Kart</b>	<b>Przez Policję</b>	13	14	16	29
	<b>Przez OPS</b>	0	0	0	2
<b>Sprawcy przemocy domowej</b>	<b>Kobieta</b>	0	1	1	0
	<b>Mężczyzna</b>	13	13	15	29
	<b>Dziecko</b>	0	0	0	0
<b>Ofiary przemocy domowej</b>	<b>Kobieta</b>	11	11	11	26
	<b>Mężczyzna</b>	2	2	4	3
	<b>Dziecko</b>	0	1	1	0
<b>Liczba prowadzonych spraw</b>		14	17	27	37
<b>Liczba zamkniętych Niebieskich Kart</b>		11	3	15	11

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. opieki nad rodziną w Wodzisławiu

Na terenie Gminy Wodzisław przemoc występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu, niskimi dochodami. Przypadki przemocy zdarzają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny. Ofiarami przemocy w rodzinie są przede wszystkim kobiety, rzadko mężczyźni i dzieci. Ofiary przemocy to często osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne w jakiś sposób od sprawcy. Zależność ta może mieć wymiar psychiczny, fizyczny i ekonomiczny.

W ramach swoich kompetencji Zespół Interdyscyplinarny do każdej wszczętej procedury powoływał grupę roboczą. Na posiedzeniach członkowie grupy opracowywali plan pomocy rodzinie i podejmowali stosowne działania:

- monitorowano sytuację w rodzinach przez pracowników socjalnych i dzielnicowego,
- powiadamiano Sąd Rodziny o sytuacji dzieci w rodzinach, gdzie wszczęto procedurę ,

- szkoły objęły pomocą psychologiczno-pedagogiczną dzieci, w rodzinach których założono Kartę,
- skierowano wnioski do GKRPA o leczenie odwykowe sprawców przemocy nadużywających alkoholu,
- skierowano do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym sprawców przemocy,
- osobom doznającym przemocy udzielano informacji na temat możliwości skorzystania z bezpłatnej pomocy psychologa, adwokata, specjalisty ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić realną wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie czy w szkole, ale nie ujętej w statystykach z powodu nie ujawniania jej przez rodziny zmagające się z tym problemem. W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym tworzy się Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2016-2020.

### **III. ZASADY DZIAŁANIA PROGRAMU**

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oparty jest na zasadach:

1. Wzajemnej współpracy i współdziałania organów władzy publicznej, organizacji pozarządowych i kościołów oraz związków wyznaniowych (zgodnie z Ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, oraz Ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej), a także innych organizacji, środowisk, osób fizycznych, uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań, związanych pośrednio i bezpośrednio z przeciwdziałaniem występowania przemocy;
2. Jawności działania organów władzy publicznej, oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie przeciwdziałania przemocy z poszanowaniem godności osobistej;
3. Szczególnej ochrony dzieci z zachowaniem ich prawa do wychowywania w rodzinie, poprzez udzielenie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania.

### **III. CELE PROGRAMU**

**Główny cel program:** przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc.



### **Cele szczegółowe:**

- Zmian postaw mieszkańców wobec przemocy w rodzinie;
- Wzrost liczby przeszkolonych osób przygotowanych do pomagania rodzinie z problemem przemocy;
- Spadek liczby przypadków przemocy;
- Spadek liczby rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie;
- Stała edukacja środowiska lokalnego poprzez systematyczne umieszczanie ulotek, plakatów, broszur w miejscach publicznych i ogłoszeń w prasie lokalnej.
- Wsparcie i profesjonalna pomoc (doradcza, terapeutyczna, prawna, socjalna) dzieciom i rodzinom będących ofiarami przemocy oraz ich sprawcom

### **IV. ADRESACI PROGRAMU**

Adresatami programu są:

1. Ofiary przemocy,
2. Rodzice i opiekunowie krzywdzonych dzieci,
3. Dzieci i młodzież,
4. Rodziny i osoby dotknięte przemocą,
5. Sprawcy przemocy,
6. Przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami dotkniętymi przemocą,
7. Społeczność gminy.

### **V. REALIZATORZY PROGRAMU I ICH DZIAŁANIA**

**Podmiot realizujący Program:** Ośrodek Pomocy Społecznej

**Działania:** Kampanie społeczne informacyjno - edukacyjne. Praca socjalna; poradnictwo: prawne, psychologiczne i pedagogiczne; wsparcie finansowe; zapewnienie schronienia osobom bezdomnym lub potrzebującym wsparcia; koordynacja działań Zespołu Interdyscyplinarnego; monitorowanie sytuacji w rodzinie związanych z przeciwdziałaniem przemocy, ocena zagrożonych przemocą środowisk rodzinnych; podejmowanie interwencji lub planowanych działań w środowiskach związanych z przemocą, podnoszenie kwalifikacji dotyczących rozpoznawania przemocy u dorosłych i dzieci poprzez uczestnictwo w szkoleniach.

Pracownik socjalny realizuje pomoc socjalną, interwencję, działalność prewencyjną na poziomie lokalnym, główną zasadą interwencji pracownika socjalnego jest niesienie profesjonalnego wsparcia osobom, które tego potrzebują. Czynności, które zostaną podjęte

powinny respektować wartości tj. podmiotowość, godność człowieka, prawo do nieskrępowanego rozwoju. Model interwencji kryzysowej powinien zaczynać się od oceny sytuacji i wysłuchania, zabezpieczenia klienta, wsparcia. W sytuacji kiedy pracownik socjalny stwierdza lub posiada informacje o zagrożeniu życia lub zdrowia małoletnich dzieci, jest zobowiązany do podjęcia interwencji kryzysowej w sposób bezpośredni a wizytę w środowisku może przeprowadzić nawet bez uczestnictwa opiekunów prawnych. Jeśli wejście do mieszkania nie jest możliwe powiadamia Policję. Stwierdzając zagrożenie dla nieletnich powiadamia Policję i pracownika służby zdrowia. Wspólnie podejmują działania interdyscyplinarne mające na celu bezpieczeństwo dzieci. Decyzje o odebraniu dziecka i zabezpieczeniu jego dobra pracownik socjalny podejmuje wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także z lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką. W przypadku kiedy odebranie dziecka odbywa się bez uczestnictwa Sądu, pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego nie później jednak niż w ciągu 24 godzin.

W trakcie trwania interwencji pracownik socjalny podejmuje odpowiednie działania w stosunku do członków rodziny. W sytuacji gdy osoba doświadczająca przemocy zgłasza ją wyrażając jednocześnie zgodę na przetwarzania danych osobowych, pracownik socjalny jest zobowiązany wszcząć procedurę Niebieskiej Karty, powiadamia Prokuraturę lub Policję. W sytuacji gdy osoba doświadczająca przemocy posiada obrażenia ciała, a pracownik posiada wiedzę, że może ona być ofiarą przemocy, czemu klient stanowczo zaprzecza, pracownik socjalny sporządza notatkę, a klient pisze oświadczenie, w którym stwierdza, że widoczne obrażenia na ciele nie są śladami spowodowanymi przemocą fizyczną.

**Podmiot realizujący Program:** Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

**Działania:** W przypadku informacji o przemocy w rodzinie przedstawiciel GKRPA ma obowiązek:

- a) Zdiagnozować sytuacje i potrzeby osoby co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- b) Udziela kompleksowych informacji o:
  - możliwościach uzyskania pomocy w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
  - formach pomocy dzieciom doświadczającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,

- możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- c) Organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- d) Może prowadzić rozmowy z osobami wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy oraz informuje o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
- e) W przypadku podjęcia podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie pracownik GKRPA zobowiązany jest do założenia Niebieskiej Karty i przesłanie ją do Zespołu Interdyscyplinarnego.

**Podmiot realizujący Program:** Zespół Interdyscyplinarny

**Działania:** W zakres podejmowanych działań Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi:

- a) planowanie i monitorowanie działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy na podstawie oceny zagrożonych przemocą środowisk rodzinnych;
- b) podejmowanie interwencji lub planowanych działań w środowiskach związanych z przemocą;
- c) przyjmowanie wniosków dotyczących przemocy domowej i uruchomienie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy, prowadzenie rozmów z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie – zgodnie z zapisami Niebieskiej Karty;
- d) tworzenie własnych dokumentów potwierdzających występowanie przemocy, takich jak: notatki urzędowe wynikające z rozmów z różnymi osobami, plan działań na rzecz rodziny;
- e) monitorowanie prowadzonych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- f) prowadzenie całości dokumentacji w sprawach przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- g) nawiązywanie ścisłej współpracy z dzielnicowymi, pracownikami socjalnymi, GKRPA, kuratorami sądowymi, pedagogami;
- h) podnoszenie kwalifikacji dotyczących rozpoznawania przemocy u dorosłych i dzieci poprzez uczestnictwo w szkoleniach.

**Podmiot realizujący Program:** Przedszkola , szkoły podstawowe i gimnazjum

**Działania:** Diagnoza trudności szkolnych dzieci i młodzieży, pomoc psychologiczno-pedagogiczna dzieciom i młodzieży, zajęcia dotyczące pedagogizacji rodziców oraz zajęcia z uczniami w ramach programów profilaktycznych. Konsultacje i porady dla rodziców dzieci sprawiających trudności wychowawcze, podejmowanie interwencji w przypadku stwierdzenia

przemocy wobec dzieci, podnoszenie kwalifikacji dotyczących rozpoznawania przemocy u dorosłych i dzieci poprzez uczestnictwo w szkoleniach. W przypadku podjęcia podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec ucznia nauczyciel, wychowawca, pedagog zobowiązany jest do założenia Niebieskiej Karty i przesłanie ją do Zespołu Interdyscyplinarnego.

**Podmiot realizujący Program:** Komisariat Policji

**Działania:** Opracowywanie i wdrażanie programów prewencyjnych. Podejmowanie interwencji i sporządzanie dokumentacji z ich przebiegu, tzw. Niebieskiej Karty, wszczynanie postępowań karnych wobec sprawców przemocy, monitorowanie sytuacji w rodzinie przez dzielnicowych, ochrona życia, zdrowia, mienia ludzi, inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie przestępstw i wykroczeń, wykrywanie przestępstw i wykroczeń, ściganie sprawców, podnoszenie kwalifikacji dotyczących rozpoznawania przemocy u dorosłych i dzieci poprzez uczestnictwo w szkoleniach. Policja jest zobowiązana do ochrony ludzi oraz do ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

**Podmiot realizujący Program:** Gminny Ośrodek Zdrowia

**Działania:** W sytuacji gdy pacjent/ofiara przemocy zgłasza przemoc i wyraża zgodę na przekazanie informacji do instytucji wspierających ofiary przemocy oraz chęć udzielenia jej pomocy:

- a) lekarz, pielęgniarka, położna w przychodni rejonowej przeprowadza wywiad z ofiarą przemocy, dokonuje wpisu w dokumentacji lekarskiej,
- b) w uzasadnionych przypadkach przekazuje kserokopię dokumentacji medycznej i wskazuje lekarza biegłego,
- c) przekazuje informacje w formie notatki do najbliższego Komisariatu Policji.

W sytuacji, gdy lekarz, pielęgniarka, położna w trakcie badania stwierdzi oznaki użycia przemocy:

- a) udziela poradnictwa medycznego,
- b) nawiązuje w uzasadnionych przypadkach za zgodą ofiary kontakt z lekarzem specjalistą, psychologiem lub instytucjami pomocy ofiarom przemocy,
- c) powiadamia w formie notatki Policję o stwierdzeniu użycia przemocy w środowisku,
- d) przekazuje kopię notatki o zdarzeniu najbliższej siedzibie pracowników socjalnych.

W sytuacji gdy lekarz, pielęgniarka lub położna są świadkiem przemocy (np. podczas wizyty domowej) zobowiązani są wezwać policję lub zgłosić zdarzenie policji w formie pisemnej. W sytuacji gdy lekarz (np. w trakcie wizyty domowej) otrzyma informację od ofiary o przemocy domowej zakłada Niebieską Kartę i przesyła ją do Zespołu Interdyscyplinarnego.

#### **IV. ZAKŁADANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU**

Realizacja projektu zakłada osiągnięcie następujących efektów:

- a) Zwiększenie liczby i różnorodności realizowanych programów profilaktyki.
- b) Zwiększenie liczby osób (dorosłych, dzieci i młodzieży) uczestniczących w programach profilaktyki.
- c) Zwiększenie liczby kampanii społecznych adresowanych do ofiar i świadków przemocy.
- d) Zwiększenie liczby szkoleń dla przedstawicieli różnych grup zawodowych na temat diagnozowania sytuacji przemocy i podejmowania interwencji.
- e) Zwiększenie liczby i rodzajów programów pomocy adresowanych do osób doświadczających przemocy w rodzinie.
- f) Wzrost wiedzy i wrażliwości społecznej wobec zjawiska przemocy w rodzinie.

#### **V. FINANSOWANIE PROGRAMU**

Działania podejmowane w ramach realizacji programu, związane z osiągnięciem wyznaczonych celów, finansowane będą ze środków budżetu gminy przeznaczonych na pomoc społeczną.

### **Uzasadnienie**

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie ( Dz. U. z 2015 r., poz. 1390.) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Przedstawiony projekt programu obejmuje zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie, oraz zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.